

Domov se zvláštním režimem v domově pro seniory

Možná už se to Pelhřimovem trošku šíří, možná někdo zaslechl a někdo tuší... Obyvatelé našeho domova i jejich blízcí ale již jsou informováni a jistě si o tom povídá i někdo z odborné veřejnosti - od 1. ledna 2018 čeká místní domov pro seniory změna. Požádali jsme o registraci další služby a budeme zřizovat službu domov se zvláštním režimem.

Vím, ten název je zavádějící a možná vás z něj trochu zatrne...Co to vlastně je „zvláštní režim“?

Na začátek bych chtěla všechny čtenáře uklidnit. Už i zákonodárci se pozastavili nad tímto termínem a v další novele zákona o sociálních službách jej nahradili pravdivějším „domov sociální péče“.

Podstatou onoho slova „zvláštní režim“ nejsou, jak by mohlo vypadat, nějaká omezení či restrikce. Právě naopak. Podstatou je pomoc, podpora a individuálně zaměřená péče. Tyto domovy slouží osobám postiženým poruchou v oblasti paměti, orientace, vnímání a pozornosti a snaží se do jejich života vnést řád a systém. Tak, aby byl klient, který už se třeba nedokáže sám najíst, vždy nasycen, aby byl v čistém, aby byl trochu mezi lidmi a v noci spal a přes den byl aktivní.

Ono to, člověku zdravému, může připadat divné a banální. Pojdme si tedy trochu víc povědět o lidech, kterým se může stát, že se jim denní řád i časový harmonogram rozpadne na kusy a nedokáží ho sami poskládat.

Především musím napsat, že všichni byli stejní jako my – chodili do školy, do práce, měli své koníčky, zamilovávali se, měli děti a starali se o ně. A potom přišlo stárání a nemoci a první zapomenutí, první „ztracení se“ ve známém prostředí, první omyl, kdo že je ten člověk, na kterého koukají, a potom už si jen vyslechli, že mají demenci. A možná už tomu ani nerozuměli....

Kdo se staral o takto nemocnou osobu, nebo jen viděl film „Pořád jsem to já“, či četl poslední knihu Terezy Boučkové „Život je nádherný“ trochu ví, co říkám. A ví, jak je to pro všechny zúčastněné hrozně těžké.

Nikdo z odborné veřejnosti už nepochybuje o tom, že demence souvisí se stárnutím populace, liší se pouze názory na to, zda její vznik ovlivňuje kvalita ovzduší, stav imunitního systému, genetické faktory či kvalita stravy. Jisté ale je, že se jedná o degenerativní onemocnění se špatnou prognózou a že v souvislosti s demencí ohromně rostou náklady na zdravotní a sociální péči. Například MuDr. Iva Holmerová ve svém článku píše, že jen za rok 2015 přibylo ve světě 9,9 milionů obyvatel s demencí a že náklady na péči o tyto osoby se rovnají nákladům na léčbu rakoviny a srdečních a cévních onemocnění dohromady (Sociální služby, únor 2016).

Co se týká příznaků nemoci je tak často zmiňované zapomínání v kontextu s ostatními symptomy vlastně banální. Člověk s demencí zapomíná jen na začátku nemoci a s tím, jak se nemoc rozvíjí, se přidávají další problémy. Zapomínání slov ústí do neschopnosti se domluvit, protože slova nejen nedokáže vyslovit, ale ani nerozumí, co mu říkají jiní. Nemocný postupně přestane poznávat své okolí

a bloudí v něm, stále něco hledá, je úzkostný ze ztráty peněz, občanky a přitom zapomíná zapnutou žehličku, nebo jídlo na sporáku. Zhoršuje se sociální kontakt, protože nepoznává obličej své děti, vnuků a propadá se do minulosti natolik, že třeba pozná svého manžela, nebo i sebe pouze na fotografii, ale už ne ve skutečnosti. Často napadá blízké, že mu něco ukradli, odnesli, přemístili. Rozpadá se schopnost odlišit den a noc, takže paní třeba v noci začne přeskládat skříně a chodí po domě všeset ze skříní vytažené prádlo. Ztrácí se schopnost sebeobsluhy – člověk nenajde cestu na záchod a tak se pomočí, neví, k čemu slouží nůž, vidlička a nedokáže se najíst, nepamatuje si, jestli si vzal léky, napil se. A duše má tendenci se tomu všemu bránit a reaguje na vlastní zmatek úzkostí, křikem, pláčem, a když je strach veliký, tak i agresivitou.

Američtí filmaři si někdy z této nemoci dělají legraci. Zkuste si však sami sebe představit, že jste ve světě, kterému nerozumíte, máte nějaké potřeby, ale nedokážete je vyslovit a nemáte u sebe nikoho známého, protože jej nepoznáte a tak jako vy nerozumíte okolí, tak okolí nerozumí vám.....

V našem domově tyto osoby žijí a žily, ale občas se stávalo, že jsme péči o ně nezvládli a museli je přestěhovat do jiného specializovanějšího zařízení. To nám připadá neetické jak vůči klientům, tak jejich blízkým. A protože zřizovatelem domova je město Pelhřimov, měli by mít občané města Pelhřimova jistotu, že pokud takto onemocní, bude o ně zde postaráno.

O roku 2018 předpokládáme, že budeme tuto „zvláštní“ péči poskytovat 40 osobám. Chceme změnit přístup ke klientům a již nyní začínáme s reorganizacemi v harmonogramu práce. Naši pracovníci absolvují školení tematicky zaměřená na stáří a práci s klienty s demencí, někteří již prošli kurzem bazální stimulace a plánujeme kurzy smyslové aktivizace. V prostorech žlutého patra budou probíhat drobné stavební úpravy, promýšlíme orientační systém a hledáme cesty na zajištění bezpečnosti. Aktuálně jsou klienti, kteří již nyní potřebují, nebo v budoucnu budou potřebovat, specializovanou péči, stěhování do žlutého patra a v tomto smyslu komunikujeme jak s nimi, tak s jejich blízkými. Protože plánujeme rozšíření našeho týmu, stále hledáme pracovníky, které by tato smysluplná a odborná práce bavila, chtěly by se v ní rozvíjet a vzdělávat a staly se dobrými kolegy a oporou našim klientům.

V domově věříme, že jsme se vydali na dobrou cestu, známe své cíle, a i když víme, že nás čeká řada překážek, věříme, že má naše práce smysl. Čeká nás nelehké období a já doufám, že jako domov budeme držet pohromadě a že nás na naší cestě podpoří i místní.

Petra Kratochvílová, ředitelka Domova pro seniory Pelhřimov